

Wznovy u pacjentów leczonych operacyjnie z powodu raka krtani

Recurrence in operated patients with laryngeal squamous cell carcinoma

Kamal Morshed, Marcin Szymański, Marek Zadrożniak, Henryk Siwiec, Agnieszka Wawrzecka, Agnieszka Tarasiuk, Rashad Abushammalah

STRESZCZENIE

Cel: Celem pracy była ocena występowania wznovy u pacjentów leczonych operacyjnie z powodu raka krtani.

Materiał: Badaniem objęto 148 chorych leczonych w latach 1999-2002 z powodu raka płaskonabłonkowego krtani. U wszystkich 148 chorych zastosowano leczenie operacyjne. Całkowite usunięcie krtani (całkowita laryngektomia) wykonano u 107 (72,3%) chorych, natomiast endoskopowe laserowe wycięcie guza wykonano u 41 (27,7%) chorych.

Wyniki: Wznowa miejscowa wystąpiła u 18 (12,2%) chorych, wznowa węzłowa u 12 (8,1%), a u 6 (4%) wznowa miejscowa i węzłowa i/lub przerzuty odległe. Łącznie wznowa wystąpiła u 36 (24,3%) chorych, a 111 (75,7%) chorych nie miało wznovy. Częstość występowania nawrotów raka w obserwacji 3-letniej istotnie wzrastała wraz ze: wzrostem cechy T guza ($p=0,04$), wzrostem cechy N ($p=0,03$), wzrostem stopnia klinicznego zaawansowania ($p=0,008$) i wzrostem stopnia złośliwości histologicznej G ($p=0,01$). Częstość występowania nawrotów raka w obserwacji 5-letniej istotnie wzrastała wraz ze: wzrostem cechy T guza ($p=0,02$), wzrostem cechy N ($p=0,01$), wzrostem stopnia klinicznego zaawansowania raka ($p=0,003$) i wzrostem stopnia złośliwości histologicznej G ($p=0,002$). Występowanie wznów zależało również od miejsca wyjścia nowotworu. W okolicy głośniowej nawroty raka występowały istotnie rzadziej niż w okolicy nadgłośniowej ($p=0,05$). Nie wykazano istotnego związku pomiędzy rodzajem wznovy (miejscowa lub węzłowa) a cechami kliniczno-patologicznymi nowotworu. Analiza wieloczynnikowa z zastosowaniem modelu regresji logistycznej nie wykazała jednoczesnego wpływu wielu zmiennych na wznowę lub rodzaj wznovy. Za pomocą analizy wieloczynnikowej na podstawie modelu regresji Coxa wykazano, że występowanie wznovy ($p<0,00001$) jest istotnym, niezależnym czynnikiem prognostycznym w badanej grupie chorych na raka krtani dla 3-letniego okresu obserwacji.

Wnioski: wznovy najczęściej występują u pacjentów z lokalizacją nadgłośniową, u chorych z T3 i T4 stopień zaawansowania narządowego, u pacjentów z węzłami chłonnymi z cechami przerzutów (N+), w III i IV stopniu zaawansowania klinicznego oraz nisko zróżnicowanym rakiem płaskonabłonkowym (G3).

Chorzy z wznowami miejscowymi mają istotnie gorsze rokowanie niż chorzy bez wznovy. Występowanie wznovy jest istotnym, niezależnym czynnikiem prognostycznym dla 3-letniego okresu obserwacji.

Hasła indeksowe: rak krtani, wznowa miejscowa, wznowa, węzłowa, przeżycie

ABSTRACT

Purpose: The aim of the present study was to investigate the recurrence prevalence in patients with laryngeal squamous cell carcinoma (LSCC) underwent surgery as primary treatment.

Material: The assessed group consisted of 148 patients with operable LSCC underwent surgery as primary treatment between 1999-2002. Surgery was performed in all cases. Total laryngectomy was performed in 107 (72.3%) patients and laser endoscopic tumor resection was performed in 41 (27.7%) patients.

Results: Local recurrence occurred in 18 (12.2%) patients, nodal recurrence in 12 (8.1%) and both and/or remote metastases in 6 (4%) patients. Altogether, recurrence was present in 36 (24.3%) patients and 111 (75.7%) patients had no symptoms of recurrence.

Recurrence prevalence in 3-year follow-up - prevalence of recurrence significantly increased with tumor's T feature ($p=0.04$), N feature ($p=0.03$), progression of clinical stage ($p=0.008$) and histological malignancy G stage ($p=0.01$). Recurrence prevalence in 5-year follow-up – prevalence of recurrence significantly increased with tumor's T feature ($p=0.02$), N feature ($p=0.01$), progression of clinical stage ($p=0.003$) and histological malignancy G stage ($p=0.002$). Tumors localized in glottic area had less recurrences than those localized in supraglottic area ($p=0.05$). There were no significant dependence between recurrence type (local or nodal) and tumor's clinicopathological features. Multiple factor analysis with logistic regression model did not revealed simultaneous influence of many variables on recurrence's presence and type. Using multiple factor analysis with Cox's regression model it was proved that recurrence presence ($p < 0.00001$) is a significant independent prognostic factor in the analyzed group of patients with laryngeal carcinoma in 3-year follow-up.

Conclusions: Recurrence prevalence depends on localization, systemic progression stage, clinical progression stage, cervical lymph nodes state and histological malignancy stage of tumor. Patients with local recurrence have statistically significantly worse prognosis than patients with no recurrence. Recurrence presence is significant independent prognostic factor in 3-year follow-up.

Key words: laryngeal cancer, local recurrence, lymphnode recurrence, survival